

Б И Л А Т Е Н

РАДНИЧКОГ ДРУШТВА
РАДНИЧКИ

Год. 34

Београд, март 1988 године

Број 14

Цена: по жељи, одредите сами

(фототипско издање)

У СУСРЕТ СЕДАМДЕСЕТОГОДИШЊИЦИ СОЛУНСНЕ ОФАНЗИВЕ

Пробојем Солунског фронта 15. септембра 1916. године почео је војни расплет који је допринео да Први светски рат буде окончан исте јесени. За нас је изузетно значајно што је до тада највећа светска војна одлучена пробојем овог, а не неког другог фронта. На овај начин донекле су спречене дипломатске игре око територија јужнословенских земаља, поготово око граница и будућности оних делова ноји су дотле били под Аустро-Угарском влашћу. Народна већа ових земаља прогласила су одцепљење од аустријске и мађарске круне и обавестила су савезничке земље да су у рату са црно-жутом Хабсбуршном монархијом. Међутим, савезници, у првом реду Италија, из својих интереса нису признавали овакав статус новостворене државне заједнице Словенаца, Хрвата и Срба, па су позване српске трупе да заузму одбрамбене положаје према Мађарској, Аустрији и Италији. Италијанске трупе су биле дипломатско-војним претњама принуђене да се повуку са већине јадранских острва и већих места северно од Сплита, где су се десантно искрцале нешто раније. Проглашање Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца није био крај дипломатским играма око јединствене државе. Савезници нису били вољни да признају нову државу, а да је, заправо, одлучило постојеће стање (одлучност народа и распоред војних снага) говори чињеница да су Британци и Французи ипак дали своје признање, али тек седам месеци након проглашења уједињења!

Значај пробоја Солунског фронта и уједињења јужно-словенских земаља, без обзира на карактер новонастале државе и њеног друштвено-политичко-економског уређења, лежи у чињеници да је први пут у историји питање јединствене државе јужних Словена, од укупног дипломатског, тј. спољнополитичког и међународног питања, еволуирало у унутрашње-политично питање уређења једне суверене државе!

Ценећи значај историјских догађаја од пре седамдесет година, Савезна конференција Социјалистичног савеза радног народа Југославије је у свој календар прослава значајних јубилеја до 2000. године укључила и седамдесетогодишњицу пробоја Солунског фронта. Програм прослава ових јубилеја укључује низ манифестација, пре свега едукативног, а мање свечарског карактера. Овим прославама свој допринос могу дати и планинари, као што су и до сада на више начина обележавали значајне датуме из историје наших народа и народности.

У години када се присећамо догађаја од пре 70 година, могли бисмо организовати излете и друге акције на планине познате по борбама из времена Првог светског рата, поготово на оне планине које представљају појам за пробој Солунског фронта. Такве планине биле би, на пр. Нице и Сокол, Авала, Похорје, Уршља Гора, Пеца и др. За планинаре из Србије нарочито едукативне акције биле би на штајерске и корушне планине. Заправо, не би било ово први пут да учествујемо на некој акцији или излету ове врсте. Подсетимо се да је наше Друштво и раније организовало овакве и сличне излете (излет за ветеране Спортског друштва "Раднички", на пример), а учествовали смо и у излетима других планинарских друштава и организација (Пролећни дан планинара, једне године, био је на Церу).

Маршеви су много напорнији вид „планинарске активности, поготово ако се изводе више дана. Зато их треба организовати са свом неопходном озбиљношћу и прецизношћу. Наше друштво у томе има довољно искуства које је стекло самосталним радом, као и учествовањима на другим маршевима, као што су Марш Ослобођења Београда и Игмански марш.

Оно што би могли назвати нашом пасивном делатношћу на обележавању седамдесетогодишњице пробоја Солунског фронта, било би попуњавање "празних" термина у урбаним срединама док ченамо на воз или аутобус. У танвим приликама ми иначе често обилазимо локалне знаменитости, па бисмо у овој години приоритет у "попуњавању термина" могли дати обиласку локалног споменика палим ратницима или жртвама рата из периода борби за ослобођење и уједињавање. Исто тако, под пасивном делатношћу могли би уврстити једно предавање, или серију предавања на нашим састанцима, уз пројекцију слајдова и филмова, а на тему планина познатих по догађајима из периода Првог светског рата.

Што се тиче објеката које бисмо могли обићи, није мали број таквих локација. Писац ових редова, без много размишљања, може набројати најмање шездесетак таквих локација широм Југославије. Можда би вредело размислити постоје ли услови, воља и могућности да се све те локације једног дана повежу у један планинарски пут ("трансверзалу") с којим бисмо дочекали осамдесетогодишњицу пробоја Солунског фронта.

На крају, рецимо и то да све што је горе наведено не представља ништа ново у нашој планинарској активности. Зато је и циљ овог чланка да послужи као подсетник свим организаторима излета и акција, као и предавачима, како се и ми можемо укључити у прославе савезног карактера и то акцентирати у нашем раду.

Ненад Лочкић

С Е Ћ А Њ А

Идуће, 1989. године наше Друштво обележава 40 година рада. Јубилеј ће сигурно бити обележен. Кано и у ком опсегу, одлучиће већ образована Комисија, Председништво, као и целокупно чланство. Уосталом, то и није циљ овога написа.

Жеља ми је да се овога пута сетим једног сиромашног Друштва и његових чланова, који су са пуно жара ишли у планине и имали много богатих резултата.

Међутим, не бих сада о походима, логоровањима и боравцима у планинама Друштва, које је у то време афирмисано висоногорским и алпинистичким радом.

На уму ми је један диван и незабораван вид рада Друштва на састанцима, који су онда одржавани средом у истој просторији, али скромно опремљеној - са једним обичним столом и више клупа за седење. И у тако једноставном амбијенту одвијао се диван и плодан рад, који је био и пун нових сазнања, занимљивости, доскочица и другарске шале.

Дневни ред је био сличан садашњем, али богат, јер се ишло сваке недеље (субота је била радна) на бар једно место. Тај први део био је договор за излете. Вођа излета се трудио да живо и сликовито привуче чланство за свој излет. Знао је да ће следећи излагач желети да прикаже свој излет у лепшем светлу. Сећам се, да сам после Цикетовог излагања и позива за излет са њим, узео реч да говорим о свом излету, и кад сам завршио, чуо Цикетов коментар: "Ево га Бранко, сад ће да скупља лешеве" - мислећи на оно чланство које је било неодлучно. Јер, чланство мора да зна да је његов излет најбољи, и само оно што не ваља, тј. "лешеве", неће ићи са њим. План излета се знао у детаље и био написан.

Друга тачна била је посланица: извештај о протеклим излетима односно походима. На почетку су дати основни подаци: број учесника, пређена висинска разлика и врхови, али одмах затим је дошао извештај вође пута, који је најчешће био писан (за походе без изузетка). Ту је на жив и духовит начин описан излет и учешће чланова група. Није било ретко да и учесници дају своје виђење излета и вође групе. Све се то одвијало у дивној и пријатељској атмосфери.

Било је пуно доскочица, пецања и смеха. Не памтим ни један случај да се то претварало у вређање и свађу. Скоро сам срео једну нашу бившу чланицу, која је ишла са нама, ваљда до удаје. Рече ми: "Никада нећу заборавити "Раднички" по дивном другарству и духовитим људима. На састанцима и излетима толико је било шале и "крпљења", али никад нико да се наљути. То је било некако природно и нормално".

Ти извештаји, чини ми се, били су најлепши део састанка. И сада када кући преврћем старе извештаје, видим колико је труда и знања уложено у припреми и писању извештаја.

Штета је да се ти извештаји, који су уствари дивни написи, не могу да објаве или читају на састанцима.

Онда су долазила предавања, стручна или о некој планини. Ако је било дијапозитива, они су били црно-бели, али ретки. Предавању је следила дискусија и питања. Непоткованом

предавачу није било лако, јер су слушаоци често знали планину или неку стручну тему (ходање у планини, биваковање и слично), исто као и предавач. Млади су на овом делу састанка заиста добијали нова сазнања.

То је био крај састанка. Али, ми се нисмо растурали. Тек тада је почела прича, шала и договор. Једва се чекало на нов излет и нови састанак.

Та времена споријег и друштвенијег живота су прошла. Чини се да су била некако хуманија и садржајнија. Можда се то нама чини, јер је то било доба наше младости.

Бранко Котлајић

А Н Е Г Д О Т Е

На својим излетима, походима и логоровањима имали смо пуно доживљаја. Посебно оних веселих и духовитих. Много их је заборављено, а и они преостали тону лагано у заборав. Жеља је да се у овој рубрици оживе и отргну од заборава те згоде и незгоде наших чланова. Молимо сво чланство, поготово оне планинаре са много планинарских доживљаја, да помогну и запишу своја сећања.

На овом месту доносимо једно сећање Бранка Котлајића.

- Извор ниселе воде у Грбаји -

Дугим боравком у Проклетијама и Грбаји, упознао сам планину и људе у њој. Врло сам често седео са мештанима, слушао и причао. Једнога дана сам разговарао дуго са двојицом браће (дозволите да измислим презиме) - Хусића. У једном моменту упиташе ме зашто лутам планинама, кад од тога нема никакве користи. У моменту ми дође мисао, па рекох да није тачно - јер сам пронашао јак извор киселе воде. Наравно да ми нису поверовали, па се договорисмо да сутра то заједно проверимо.

Сутрадан ујутру пођосмо Стрмим жљебом ка Великом Котлу. Зауоставих их код Великог камена, јер је место извора, рекох им, за сад моја тајна. Оставих код њих ранац, а понех са собом само празну чутуру. Попех се преко Камена и даље око 500 метара напуних чутуру са извора. У то време се производила минерална вода у праху. Сасух обе кесице у чутуру са водом, поседах једно двадесет минута и ето ме доле.

Пробаше. Не верују. Опет пробају, а онда ме закупише молбом да откријем место. Наравно да сам одбио.

Али, не лези враже. Ето их сутрадан поред дома са будацима и вренгијама. На питање где ће, одговарају да иду да нађу воду.

Би ми жао, па их позвах у дом. Напуних флашу и овога пута пред њима, направих киселу воду.

Настаде мук и тишина. Мртва и непријатна. Устају и одлазе натраг, без збогом.

Можда би се на том завршило, да није овај догађај "процурио" у Гусиње. А, то је била увреда за горштаке. Једно време су претили да ће за узети образ морати да наплате крвљу. Али, то је био само покушај - да ми се на неки начин реванширају.

ПРЕНО ШАР- ПЛАНИНЕ (15 до 22. мај 1987.)

Договор за пречење Шар-планине постигнут је још прошле године нанон првомајских акција. Наиме, Радован и Ковач са још три члана из "Рудар-Геолога" пошли су до Комова, па преко Црне планине и Жијева завршили планирано и срећно на Маганику, дон су Ера и Ниџа кренули од Љуботена намерни да у "једном даху" пређу Шарпланински гребен до Титовог врха. Међутим, морали су након два-три мутна, снежна и ветровита дана да одустану, негде око Караниколоског превоја и заврше код својих побратима у Штипу. Еру је иритирао овај "неуспех" и договор је пао. У мају 1987. појачани са првом двојцом прећи још даље, односно цео Шарпланински гребен, укључујући и гребен Рудоке и Враце (гребен дуг оно 90 км) и завршити на Мавровском језеру.

Увертуру похода на Шар-планину представљало је окупљање-друштва 15. маја у Ковачевом и Ерином изнајмљеном стану у бившој Гробљанској улици (ко би рекао да баш одавде полазимо на наша најлепша путовања). Екипи се прикључио и Чеда, млади члан Рудар-Геолога. На столу разбацане скице, планови, прорачуни и топографске карте. У ћошку уже, цепини, прусици, дерезе, шатори, примуси, картуше... На гомили качкаваља, говеђа пршута, шљиве, сланина, супе, лук, качамак, роткве, вино... Радован предложи нову варијанту: да останемо ту три-четири дана, али је одмах одбачена јер је била сувише добра и као таква неостварљива. Пошто равномерно по ранчевима расподелисмо храну и опрему, Ера као добар домаћин извуче арилску "љуту" и пожеле нам (укључујући и себе) срећно путовање и пођосмо ка железничкој станици. Кренули смо ноћним возом за Скопље. Путовање је било пријатно све до Куманова а ту нам се у купе угураше нове придошлице које су носиле неке завежљаје па смо имали утисак да се негде селе. Ипак, издржали смо до Скопља, где нам је свануло кад смо удахнули "чист ваздух". Одмах смо се упутили према аутобуској станици. Ерин ранац, запремине као осредњи замрзивач, се у току пешачења искривио као змија: вероватно је томе допринео и дволитерњак вина, смештен у некој од силних преграда. На аутобуској станици поједосмо бурек "со сирење" и јогурт, а Ера настави да похађа брзи јутарњи курс македонског језика код младе продавачице. Ко зна колико би појео бурека и шта би он све од ње научио да се није појавио аутобус за Тетово. У Тетову нас сачека један Чедин другар који нам предложи да скоатимо и олакшамо себи туру и да се аутобусом пребацимо на Попову шапку (1845 м.) па да преко Церипашине и Титовог врха пређемо гребен до Љуботена, али се недасмо поколебати и кренусмо аутобусом према Старом селу. Испред продавнице поједосмо Ниџине маслине из Бара и залисмо их тиквешком Смедеревком. Било је већ 12 сати, када бакалин на Ковачево инсистирање изнесе вагу из магацина да би измерили ранчеве. Најтежи је био Ерин који је мерио преко 30 кила. Натоварисмо ранчеве (на себе) и кренусмо кривудавим путем по лепом времену. Након четири сата "легалног" хода стигосмо до планинарског дома под Љуботеном, где нас дочека љубазни домаћин Никола. Ту вечерасмо, одиграсмо неколико партија рауба по кратошију стару преко пет година, и наспавасмо се за будуће дане.

У недељу 17. маја устали смо у 5.30, спаковали се, попили чај, поздравили се са домаћином и кренули ка превоју испод Љуботена. Време је било ведро са хладњикавим ветром са севера. На превоју смо оставили ствари. За једно сат времена изашли смо на врх. По повратку са врха доручковали смо и кренули даље. Прешавши гребенасту коту и врх Куле избили смо на гребен испод кога, скривено у дубоком цирку, изван домашаја случајних погледа, лежи Ливадичко језеро, које смо запазили још с Љуботенског врха. Домар Нинола нам је причао да се овде лети могу видети медведи на појилу, као и друго звериње. Упутили смо се према Пирибегу. Време је било топло и спарно са доста влаге, па смо се под тешким ранчевима споро кретали кроз дубок снег и често одмарали. Решили смо да заноћимо између Пирибега и Језерске чуке, на превоју високом оно 2450 метара. За нашег новог друга Чеду то је било прво спавање са планинарима на тој висини. И док је дан доле у котлини већ одавно издахнуо, на гордом и испршеном шиљку Љуботена преливали су се одсеви сунчеве

светлости. Тек сада смо увидели колино је Љуботен импозантан. Онако издвојеног са оштрим цртама, гледали смо га дуго, све док није одбацио и последњу светлост и кренуо у сумрак...

У понедељак, 18. маја устали смо око 4.30 и пре шест кренули према Језерској чуки по времену ведром и тихом, изузев што су се изнад Бистре навлачили тамни облаци сумњиве садржине. Није прошао ни сат времена а око нас је почела да се навлачи магла која је почела да нас омета у кретању и оријентацији. Љуботен, наш поуздани оријентир се више није видео. Изгледа да се и Ковач, као искусни планинар и вешти читач карте, осетио несигурним и сумњичаво је завртео главом. Нашли смо се на врху Језерске чуке. Магла као да се мало намерно разишла, да би боље осмотрили гребен према Чаушици и добили јаснију представу о тежини пута који нам предстоји. Крену смо врло опрезно. Коначно смо наишли на терен на коме, такорећи, нема никаквог реда и поступности. Све је некако растресено и померено. Између гранитних блокова зјапе опасне рупчаге. Ускоро смо се нашли на врло уском гребену, где су са обе стране зјапиле одсечене литице. Почела је да пада ледена киша, а потом да дува и јак ветар. Није се могло побећи са гребена. Једина варијанта је ићи напред. Опрезно се загледа свака стопа, пажљиво се одмерава сваки корак. Рукама се овде помажемо исто као и ногама. Од "лабавог" камена који се малчице заклати подиђу те жмарци, као да си босоног стао на змијски сплет. Ница и Ковач на једном месту разапињу уже. Остали опрезно прелазе. Успон сваки час постаје све оштрији и опаснији. Право олакшање представљају опоре каменике уврежене између стена на које смо повремено наилазили и где смо могли бар мало да одахнемо. Ветар дува све јаче и јаче. Усред ове камене и временске стихије човек се почиње губити. Иако нас је петорица, осећаш се као усамљени пливач на пучини. Под јаким налетима ветра који нам као игле забада снег у лица, остајемо у месту скоро пола сата.

Ветар престаје и уз стрму ледену падину излазимо на врх. Горе нас је сачекала густа магла. Тек повремено би нам се ослобађао видик, али не више од стотинак метара. Настављамо према Бистри. Избегавамо страну где је ветар направио снежне наносе и тражимо чвршћу подлогу. Коначно се и магла почела постепено разилазити. Са Бистре силазимо беспућем, где свако појединачно оцењује пролаз онако одока, често посрћући преко крчих осулина. Једва се крећемо мокри и изнурени хладноћом и напорним путовањем.

Заобиђосмо Велику Коњушку, а потом и Црни врх. Одлучили смо да заноћимо на превоју према Кобилици. Предвече нас је и киша отерала на спавање и поквасила нам шаторе...

Наредног дана (19. маја) устали смо нешто касније него уобичајено. Јутро је још увен магловито, али са изгледима за побољшање. У локви отопљеног снега умилли смо се и опрали зубе. Оставили смо ствари у подножју Кобилице и изашли на врх за један час. Избивши горе, човек застаје пренеражен ишчереченим гребеном са мноштвом оштрих зуба а уједно и крњу така. Све што горе видимо је само делић онога што Кобилица представља. Праву слику Кобилице уочили смо тек наредног дана. Џиновски масив с моћним гребеном и низом литица и камених огранака у пуној снази и лепоти. Магла и облаци су све више откривали небеско плаветнило и врхове које ћемо наредног дана прећи. Вратили смо се по ствари и Кобилицу почели напуштати јужном страном планине, одакле смо имали добар поглед на централни део Шаре, лишени погледа на север. Под нама, дубоко у долини, лежала су шћућурена села Бродец и Вешала. Споро и опрезно смо прелазили преко стрмих и заснежених сипара и точила, држећи висину. И овај део беспућа је врло напоран, те се често намећу опрезна скретања да би заобишли препреке. Време се потпуно изведрило. Не само што није било облака, снега и ветра, него је и сунце неумољиво пржило. Намазали смо се свим могућим кремама као да смо желели да се осветимо што их претходног дана нисмо употребљавали. Након Кобилице, долазимо на Шилице. И то је гребен, само нешто блажи. Са њега се одлично види Призрен и села према Шари. Ту нам Ера и Ница показаше колибу где су се прошле године склонили од кијамета. Остављајући гребенасто Шилице, заћосмо у питомији предео, пријатан за око и удобан за ногу. Избисмо на широки плато Караниколског превоја. Иако је било тек 16 часова одлучисмо да ту заноћимо. Скину смо са себе мокру обућу и одећу и обукосмо суву. Мокре ствари смо раширили по оближњим клекама. Ера је на брзину спремио чај који је још брже

тајанствено нестао. Поврати нам се расположење кад се на јеловнику почеше смењивати: супа, пире кромпир са прженом сланином и качкаваљем, пршута. Ница из дубине ранца извади теглу увозних данских шкољки а Ера свој дволитрењак. Озари се лице и Радовану. Иза једне клеке изађе млађани Чеда са смешком на лицу. Тек после неколико тренутака дознасмо разлог његове живахности. Након пуна четири дана више није био "затворен у себе". Ковач засвира на усној хармоници, а затим пређе на соло певање. Радован и Ера заиграше шоту... Изгледа да разређени планински ваздух просто разара памет.

Среда, 20. мај. Наш најдужи, али не и најтежи дан на овој акцији. Устали смо у 3.30 сати. По залеђеном снегу и ведром времену, уз месечеву светлост, кренусмо даље. Заобиђосмо два главичаста врха и изађосмо на гребен. Тек тада под нама угледасмо полузалеђено Караниколско језеро Големи дол, које као да је, љубоморно на наш пространи видик, хтеде да нас освоји за који часак. Остависмо ствари и изађосмо на Караташ, врх начичкан блоковима кречњака, са кога смо лепо видели горанско место Драгаш са околином. Са Караташом почиње Бабаосанички гребен, са ланцем врхова, углавном једноликих, између којих не леже размаци дужи од два километра. До Љубовишке планине, без одмора, пређосмо пут дугачак око десетак километара. Под нама је лежала дубока удолина Шарске реке, а поглед на Титов врх делимично нам је затварала тзв. Стара баба, огољени врх од кога се спуштају стрме литице које се постепено претварају у велике сипаре, а ови завршавају са хаосом од урвина, сручених с висине од неколико стотина метара. Заиста, и сам поглед улива страх и зебњу. Но, ми настависмо даље и спустисмо се на превој, а потом и на извор Шарске реке. Ту се освежисмо и одморисмо. Без ствари смо кренули према безименој коти (2506 м.) да би кроз сат времена били испод Малог Турчина. И поред јачег нагиба, пењање овом страном за одморне планинаре није напорно, јер је биљни покривач, са вијугавим или попречним браздама, плитко усечен између чвршћег бусења које, попут степеница, пружа сигуран ослонац за ногу. Међутим, ми смо, након 12 сати хода, били видно уморни и споро смо напредовали. Тек непосредно под врхом наилазимо на стеновит терен. Ковач и Ница су били на измаку снаге. Коначно излазимо на највишу тачку Шар-планине, Титов врх, трећи по висини југословенски вис. Убрзо смо кренули назад јер нас је јак ветар омео у дужем задржавању и разгледању околине. По доласку смо раширили шаторе, вечерали и легли, а руменило на западу је обећавало и сутрашњи леп дан.

21. мај, четвртак. Преварили смо се у прогнози. Око 5 сати почела је киша са јаким ветром, да би око 7 сати прешла у густ, влажан и ветром ношен снег. Наши шатори и опрема су се показали нао добри упијачи воде, па су за кратко време надмашили своју првобитну тежину. У 9 сати смо одлучили да прекинемо акцију и сиђемо у долину. Брзо смо спаковали ствари и кренули низбрдо. Пут нас је водио током Боговињске реке, која је временом постајала све жешћа и бучнија, да би се на једном месту гласно бацила и сурвала неколико метара наниже, одбацујући јак пљусак и махнито запенушена променила свој изглед. Почели смо и ми осећати промену. Постепено ишчезава свежа атмосфера висине. Све више силазимо у долину. Наилазимо и на прве људе са којима тешко можемо да се споразумемо, а затим избијамо на пут који нас води до превоја изнад Новог села. Поче лавез паса, утрчавање жена у куће и истрчавање деце на улице. Огласи се и хоџа са минарета. Ми сиђосмо низ падину и упутисмо се улицом пуном блата према центру села. Ту свратисмо у "кафану", у којој нас нико жив не разуме, све док не дође један старац, који у знак поштовања према путницима хтеде све да нас изљуби. Ница је био први на удару, али га је вешто избегао па је тако и нас поштедео ове непријатности. Ипак, био је расположен за причу, из које сазнадосмо да је печалбаро у Београду 40 година и да храни око 50 душа, а он управља заједницом. Исто рече да има толико и крава. Опровистивши се од домаћина, кренули смо кроз Селце кеч, где нас свратише учитељи и показаше ћацима као својеврсну атракцију. Сиђосмо у село Боговиње где чудне путнике још чудније загледаше његови становници. Из Боговиња смо се такси-аутобусом (јер нема јавног превоза) пребацили до Тетова, где смо опет наишли на Чединог друга. Ту заједнички прослависмо наш успех...

"Иако већ ногом од планине одвојени, њена изразитост још не престаје да напада наше очи, јрш гледамо, путујући низ Полошку котлину, плавичасте контуре оних горостаса чијим смо врховима онако радосно прилазили, било да су сунцем преливени и насмејани, било натуштени и сурови под мрком чалмом од облака или под снежном олујом. Гледајући их сада онако удаљене, ми још једном, готово с присенком сете, проживљујемо оне пријатне часове тих минулих дана."

Улазећи из Полошке нотлине у вардарски Дервен, опроштајним погледом још једном поздрависмо незаборавну слику Шар-планине.

Учесници: Радован Пејановић и Милан Симеуновић-Ера из П.Д. "Раднични", Ковачевић Верољуб-Ковач, Павловић Никола и Прокић Чедомир из П.Д. "Рудар-геолог".

Освојени врхови: Љуботен 2493 м; Куле 2314 м; Ливадице 2491 м; Пирибег 2522 м; Безим. кота 2510 м; Језерска чука 2606 м; Чаушица 2640 м; Бистра 2540 м; Кобилица 2526 м; Шилице 2502 м; Караташ 2478 м; Скакалац 2494 м; Големи срт 2520 м; Плоча 2467 м; Бећир Радеша 2411 м; Клеч 2312 м; Љубовишка планина 2365 м; Безим. кота 2506 м; Мали Турчин 2702м; и Титов врх 2747 м.

Радован Пејановић

ЖЕЉА ЗА САЗНАЊЕМ

Планинари, љубитељи природе, Који у лепотама предела налазе изузетно уживање, настоје да обogaђују свој дух и на дружби начин. Не вуче их само тежња ка освајању већих и мањих планинских врхова; велику пажњу они посвећују упознавању историје и културне баштине свог завичаја и крајева кроз које пролазе. На скровитим местима планинских предела, поред потока и река, посећују они старе манастире, цркве и крајпуташе, а где год постоји обележје из минулих ратова, ту застану да одају пошту палим ратницима. Многи су споменици на дохват руке сваком човеку, али они који су забачени у врлетима до којих се теже долази, пружају планинарима још веће задовољство.

Србија обилује културно-историјским знаменитостима; оне познатије планинари су добрим делом обишли, али је много оних које се постепено откривају и у свести планинара полако попуњавају шаролики мозаик културне баштине. Ако пођемо од оних ближе Београду, ту је Фрушка гора, чије су манастире планинари обишли у више наврата. Ваљево и околину планинари сваке године посећују ради успона на Повлен и Јабланик и разгледају знаменитости у граду, а у повратну са планине, преко села Поћуте, на пропуштају прилику да посете манастир Пустину. Ваљевске планине привлачне су и погодне за једнодневне излете, па се у неким приликама обилазио и манастир Ћелије, на брду изнад Градачке реке. У току једнодневних и дводневних излета на планине Овчар и Каблар, планинари су обишли тамошње манастире, од којих су неки смештени високо у брду и теже су доступни, па су самим тим за планинаре представљали већи изазов. Обиласком планине Рудник посећен је и манастир Враћевшница у његовом подножју, а у селу Рамаћи и црква Светог Николе. Повратком са успона на Вукан, планинари су обишли манастир Горњак и оближње рушевине старих манастира у Горњачкој клисури. У повратку са Хомољских планина и проласком кроз клисуру реке Витовнице, задржали су се у разгледању манастира Витовнице. Поред лепоте шумског предела, планина Кучај пружила је планинарима задовољство и друге врсте: посећен је манастир Раваница, задужбина кнеза Лазара, као и рушевине манастира Сисојевца на реци Црници. У обиласку, пак, Ресавске пећине и околних брда, планинари нису пропустили обилазак манастира Манасије. Један успон на Троглав и Радочело био је окончан рзгледањем

манастира Студенице, а у парку варошице Гуче, спомен гробље крајпуташа. У источној Србији, недалеко од Неготина. планинарима се пружила прилика за својеврстан доживљај и уживање у природним реткостима. То су тзв. Велика и Мала Прераст, што су се са својим стенама наднеле над Вратњанску реку, у чијој се близини налази и стари манастир Вратна. Успоном на Шару код Призрена планинари су обогатили своје сазнање споменицима у Призрену, црквом Богородице Љевишке и остацима манастира Св. Арханђела на реци Бистрици. Планинарски слет на Голију, августа 1987. године завршио се посетом манастира Сопоћана, цркве Св. Петра и Павла и Ђурђевих ступова код Новог Пазара и знаменитости у овом граду. Стари град Маглич у Ибарској клисури и манастир Градац планинари су обишли после дугих сати пешачења по Копаонику. Смедеревски град обишли су другом погодном приликом. Успон на Гледићке планине у јесен 1987. године завршио се разгледањем манастира Каленића, а у повратку ходом преко брда и доласком у Љубостињу, посећен је и овај манастир. Тродневни излет у ове планине обухватио је и посету манастирима Велућу и Руденици код Трстеника.

С наступом пролећа планинари се припремају за нове походе, а истовремено и обилазак других, мање познатих културно-историјских споменика у Србији и ван ње.

Бранка Кнежевић

КАЛИНОВИК - ЖАБЉАК (од 5. до 13. јуна 1987.)

Први дан: субота, 6.6.

Екипа од девет чланова стигла је у Сарајево рано ујутро, а за чудо воз је стигао по реду вожње. Аутобус нас вози за Калиновик. Пролазимо кроз село Трново, одакле се полази на Трескавицу. Стижемо у Калиновик, и вршимо последње припреме пред полазак. Испред нас је Лелија (2032 м). Сунце је упекло, ранци су нам набијени храном и опремом за седам дана боравка у планини. Иако је свани ранац тежак око 25 кг, храбро крећемо према врху. Пролазимо кроз шумовит терен, уз пут се одмарамо и окрепљујемо. За пет сати хода стижемо на висину од 1950 м. Ту ширимо шаторе и спремамо се да изђемо на врх Лелије. Облачимо вестоне јер је температура пала за 15° С и почео је да дува хладан ветар. На самом смо врху Лелије. Пуца поглед према Трескавици и Бјелашници на северу, Зеленгори и Маглићу на истоку. Враћамо се у логор. Вечера је обилна и разноврсна. Сунце полако залази, све је хладније и ми улазимо у наше вреће за спавање.

Други дан: недеља, 7.6.

Јутро је свануло мирно и сунчано. Пакујемо се и одлазимо на 2000 м. према првом иззору, где и доручкујемо. На снежнику, на наше велико изненађење, скакуће жаба. Растиње је ниско. И данас је претопло. Сви смо стављали понешто преко главе као заштиту од сунца. Полазимо на границу Лелије и Зеленгоре. Испред нас је Зеленгора са својим вртачама у којима има доста снега. Излазимо на каменити терен без икаквог растиња. Стижемо после четири сата хода на Штиринско језеро. То је леднично језеро, вода је хладна али нас ипак лепо окрепљује. Пролазимо поред гробља које не можемо да идентификујемо. Пут нам је једноличан и досадан. Око 17 часова стижемо између два врха Зеленгоре. Налазимо парче земље без снега где постављамо шаторе. Излазимо на врх Зелангоре, Козје стране (2014 м.). Испод нас је Тјентиште, а у даљини се виде врхови Маглића, Лебршника и Волујка. Враћамо се у шаторе на заслужени починак.

Трећи дан: понедељак, 8.6.

Устајемо у пет часова јер нас данас очекује дуг пут. Испред нас је врх Брегоч (2015 м.) преко којег морамо прећи са ранчевима. Излазимо на врх где нас четири дивокозе поздрављају дивљим трком. И данашњи дан је топао, па смо срећни што улазимо у шуму. Пролазимо поред предивног Великог језера, где правимо мали одмор да би смо га фотографисали. Спуштамо се стрмом стазом кроз шуму око 700 м. Најзад смо у долини. Прелазимо Сутјеску и асфалтни пут Фоча - Тјентиште - Требиње. Улазимо у долину реке Сухе. Пред нама је још 10 км. пешачења до Трновачког језера, које се налази на 1400 м. надморске висине. Зато се добро окрепљујемо и крећемо шумским путем. Змија шарка нам лењо прелази пут. Стигли смо до Суве језерине, даа мала језера која у летњим месецима пресуше. Имамо још висинских 50 м. до Трновачког језера. У 19.30 стижемо на језеро. Бирамо место за шаторе, јер ћемо ту преспавати две ноћи.

Четврти дан: уторак, 9.6.

Пакујемо најпотребније ствари за успон на Маглић. Остављамо котлић пасуља да се крчка. Пред нама је 600 м. стрмог успона. Имамо леп поглед на језеро и Волујак. Преко врха Клеково плеће (2313 м.) и црногорског Маглића (2388 м.) стижемо на границу Црне Горе са Босном и Херцеговином. Доле, у долини је хидроцентрала Мратиње и Пивско језеро, а прекопута се назире обронци Дурмитора. Излазимо на босански Маглић (2336 м.). Враћамо се у логор. Пасуљ је скуван. Скупљамо пужеве који су права посланица. Одмарамо се уз партију карата. Време је почело да се погоршава, па смо раније кренули на починак.

Пети дан: среда, 10.6.

Јутро је свеже и облачно. Пакујемо ранчеве и крећемо на превој испод Волујка. Има доста снега који је залеђен. Излазимо на 2100 м. Ту нас је први пут ухватила киша. Покривамо ранчеве најлоном и крећемо на врх Волујка, Власуљу (2337 м.). На врху дува јак ветар. Видимо Лебршник и Гацко поље. Испред нас је Биоч. Враћамо се на превој, време се разведрава. Снег је постао мекши. Спуштамо се долином, долазимо испод врха Биоча. Излазимо на Биоч (2395 м). Са друге стране је Дурмитор, а испод лењо тече река Пива. Време се разведрило, а и нема више снега. Спуштамо се према Стабном језеру на 1200 м. Језеро је на предивном месту, окружено шумом. Дижемо бивак. За вечеру смо имали кувану соју са разним врстама кобасица. Време је лепо, те седимо испред шатора уз песму и разговор до касно у ноћ.

Шести дан, четвртак, 11.6.

Данас не устајемо рано. Пролазимо поред Малог Стабног језера ка Плужинама. Стижемо у село Стабну где нас поздрављају ученици основне школе. До Плужина има шест километара, али одлучујемо да идемо локалним минибусом јер он наставља пут за село Трсу на Дурмитору. Макадамски пут води уз језеро. Стижемо у леп и чист градић Плужине. Прелазимо мост преко Пивског језера и стрмим серпентинама стижемо у село Трсе на 1400 м. Полазимо пешке до катунa изнад села Пишча, где смо поставили наше шаторе. Гледамо залазак Сунца које је засело на врх Волујка и спремамо се за починак.

Седми дан: петак, 12.6.

Полазак према Добром долу. Излазимо на пут Плужине – Жабљак. Пут је непроходан, јер има доста снежних сметова. Стижемо до Доброг дола, где пуца поглед на Боботов кук (2523 м.). Пред нама је успон од 900 м. Има доста снега који блеска од разливеног Сунца по њему. Успон је тежак, па се често одмарамо. Стижемо на превој испод Боботовог кука, где срећемо једног Енглеза који је изашао у шетњу из Жабљака. Другари су изашли на врх, а ја сам остао да пландујем на лепом Сунцу. У року о.д 15 минута време се променило и почела је да пада киша. Пошли смо низбрдо према склоништима на Локвицама. Склонили смо се од кише испод једне стене, где смо попили кафу. Као што се време нагло погоршало, исто тако нагло се и разведрило. Најзад смо у склоништу на Локвицама. Пошто су склоништа била заузета, ми

смо се сместили у отворени катун. Увече смо се бријали и упепшавали за повратак у урбану средину, тј. цивилизацију.

Осми дан: субота 13.6.

У даљини се виде Црно језеро и Жабљак. Стижемо на Црно језеро, где смо одлучили да проведемо време до поласка аутобуса за Мојковац. Храбрији су се и окупали у језеру. Сад тек видимо да смо добили "морску" боју. Сунце нам прија, а уз карте трошимо последње залихе хране. Одлазимо у Жабљак. Аутобус иде уз реку Тару, стижемо у Мојковац. Имали смо среће јер смо воз за Београд имали одмах.

Зоран Дечански

УМЕСТО ПРИЧЕ **(СВАКО НЕКОГ НЕШТО ПИТА)**

Немојте планинара да питате зашто се пентра по оним планинчинама да би краће или нешто дуже време проборадио на некаквом голом (за многе нељубазном и опасном) врху. Немојте да га питате шта га то гони да буде такав какав је, мимо других људи. Немојте му се подсмевати на чудним трофрталњим панталонама, јарким бојама ветровки и још чуднијим капама - сигурно да има рззлога за то! Када га сретнете уз неки успон да иде пешице а ви сте ту дошли својим колима, не подсмевајте му се на знојавом, бледом или руменом лицу, то је за кратко, горе на врху он је много лепши.

Ако га ипак упитате зашто све то чини а он вам се само насмеши, прихватите и то као одговор. Није да не зна или неће да вам одговори, већ сматра да је то довољан и потпун одговор на вашу знатижељу.

У својој радозналости питајте се зашто боксер боксује, а понекад добије и батине, зашто тркач трчи, па падне, зашто онај трећи на нечем лети па се сруши, или који други нешто друго ради, што ви не бисте. На крају, многи се требају питати, зашто упорно седе сатима крај неке кутије и samozадовољно гледају шарене слике, страсно пушећи, срчући кафу или пијуцкајући ракијицу или пак таманећи слатке бомбончиће.

Уместо да питате сваког и свашта, прескочите суботње дуже спавање и крените у рано јутро одабравши свој циљ, а он нека буде макар и врх Авале. Ходајте сами или још боље у друштву, штедећи дах од прича и samozадовољства слушања властитих речи. Слушајте око себе, себе сама, чућете што до тада нисте. Чућете чак и тишину иако сте у групи. Гледајте око себе и видећете и што други не виде. Будите одабраник тог свог тренутка. Живите у сваком свом кораку, у сваком даху, у покрету и мировању, у погледу и слуху, у својим најтананијим и најискренијим мислима. Будите са собом и другима.

ТАДА ЋЕ ВАМ СЕ САМО РЕЋИ И БУДИДЕ УБЕЂЕНИ ДА ЈЕ ОНАКО КАКО ВИ МИСЛИТЕ ДА ЈЕСТЕ, И НИКАКО ДРУГАЧИЈЕ.

Разумећете зашто боксер боксује, тркач трчи а неко стално покушава да полети. Наставите или samozадовољно и даље негујте своје сало.

Петар Смиљковић

КАЛЕНДАР АКЦИЈА

Календар акција за сваку наредну годину ради се на крају текуће године и мора се израдити до 15. децембра. У изради истог учествују сви чланови планинарског друштва Раднички и предлажу акције за наредну годину, преваходно оне на којима би они били вође истих.

За веће акције по обиму и садржају, председништво се у целини ангажује али ипак издваја појединца, главног и одговорног за планирану акцију. Свака три месеца може се вршити корекција годишњег календара акција за текућу годину на предлог чланства или појединца, а исту врши председништво.

На сваком недељном састанку друштва, присутним члановима подноси се извештај са изведених акција у протеклој седмици. Писмени извештај се чува у архиви друштва.

ПРЕГЛЕД АКЦИЈА ПРЕДВИЂЕНИХ ДО КРАЈА 1980. ГОДИНЕ

26. март	Црни врх
2. - 3. априла	Гучево
9. -10. априла	Мачков Камен
16. - 17. "	Повлен – Јабланик (У част дана П.Д."РАДНИЧНИ")
23. - 24. "	Кањон Раче на Тари
29.4. - 3. мај	Добре воде - Сувобор
13. мај	Марш безбедности по плану П.Д. Јосиф Панчић
14. - 15. мај	Тршић – Троноша
21. мај	Шар-планина-Рудока-Враца-Кораб-Бистра-Стогово-Караорман.
28.5. – 12. јун	Лелија – Проклетије
18. - 19. јун	Велебит
18. - 19. "	Грбаја са епортским друштвом Раднички
27.6. - 27. јул	Учешће у отпрати планинара и алпиниста П.С.Београда на Пик Комунизма (7.495 м) на с.з. Памира
2. - 10. јул	Хајла - Сабор планинара Србије
2. - 10. "	Грбаја
16. - 17. "	Дурмитор
23. - 28. "	Јулијски Алпи
13. - 14. август	Треснавица
Трећа декада августа	Глечерсни течај – Гросглокнер
20. - 21. август	Торничка Бобија
Око 24.8. – 20.9.	Тура Кајмакчалан – Београд
24.- 25. септембар	Излет са ветеранима Спорт. друштва "Раднички"
8. - 9. октобар	Самари - Повлен – Јабланик
15. - 16. "	Марш ослобођења Београда
22. - 23. "	Орјен
29. - 30. "	Ловћен
6. - 7. новембар	Треснавица
27. - 30. "	Бовшки Гринтовец и околина (30 год. од погибије Б.Митрашиновића)
4. - 5. децембар	Фрушна Гора
11. - 12. "	Вршачка Брда

Поред овог плана, чланови нашег друштва индивидуално планирају више самосталних високогорских тура, што је иначе пракса.

ПРЕДСЕДНИШТВО

ПРЕДЛОГ ПРОГРАМА ЗА ОБЕЛЕЖАВАЊЕ 40. ГОДИНА РАДА ПЛАНИНАРА П.Д. "РАДНИЧКИ"

На Скупштини ПД "Раднички" марта 1998.године, одређена комисија, у саставу: Звонимир Блажина, Димитрије Ђорђевић, Зоран Камарит, Бранка Кнежевић, Бранно Котлајић и Велибор Станишић, предлаже за обележавање 40-те годишњице Друштва следећи програм:

Радни део:

У планинама, поред годишњег програма по календару друштва за 89. биће изведен и:

- поход и обнова маркација уз учешће бројног чланства, кроз Хомољске планине, својевремено од стране првих планинара "Радничког" обележеним планинарским путем;
- поход у Источне Проклетије и Грбају, са посетом историјско - културним споменицима на Косову;
- Високогорски успони ширег чланства у Високим Татрама у Чехословачкој;
- посета историјско-културних места и споменика са члановима ветеранима СД "Раднички";
- учешће широког чланства у маршу о 45-годишњици ослобођења Београда;
- учешће у стручном програму еколошне заштите природе, по претходно оствареној чврстој сарадњи (на дуже време) са горанима и извидницима.

У Друштву, и шире, биће:

- по одређеном програму приказивани дијапозитиви уз претходна предавања о значајним подухватима "Радничког" кроз 4 минуле деценије;
- кроз билтене, или у другом подобном облику, давање писаних прилога за историју Друштва, од Планинарске дружине СФА "Триглав", преко Алпинистичке сенције ГД "Београд V" до данас;
- издавање збирке - Зборника написа о планинама и доживљајима у планинама, потеклих из пера наших чланова;
- израда документарних црно-белих дијапозитива са наших давних акција;
- уобличиће спомен-албума са фотографијама из прилога наших и других планинара;
- благовремени рад на изради: знака-значке ПД "Раднички", амблема ПД "Раднички", заставице са знаком, плакете и повеље ПД "Раднички";
- благовремено треба упутити писане захтеве за пригодна признања за заслужне чланове Планинарском савезу Југославије, ПСС, ПС Београд, АО-у ПС Београд, СОФК-ама Југославије, Србије, Београда и Звездаре и СД "Радничком".

Свечани део - академија

У јесен '89, у посебној сали, свечана академија са утврђеним програмом за чланство и заанице, током које ће се, између осталог, заслужним члановима и осведоченим сарадницима и пријатељима Друштва доделити признања и пригодни поклони-награде.

У време академије биће одржана изложба фотографија, часописа, фото-репортажа из новина и других едиција, као и програма са јавних предавања, до сада прикупљених 40 награда, трофеја и другог. што би могло да ослика 40-годишњи рад Планинарског друштва "Раднички".

10.3.1988. године

За комисију

3. Блажина

КРАТКА ШЕТЊА КРОЗ НАШУ БИБЛИОТЕКУ

Библиотека ПД "Раднички" је невелика збирка књига, брошура, часописа и карата што је сакупљено до сада, у велиној мери захваљујући поклонима чланова нашег клуба. Од књига и брошура сакупљено је седамдесетак наслова, почев од опште литературе (читање карата и оријентација, боравак у природи, шумско и планинско биље, итд.), преко планинарске образовне литературе, углавном на словеначком језину (планинарсна школа, опасности у планинама, метеорологија за планинаре и др.) до уско стручне литературе и приручника (разни планинарски и алпинистички водичи).

Периоду у далеко највећем делу чине четири последња годишта "Наших планина" (издавач Планинарски сазез Хрватске), једино планинарско гласило на српскохрватском језику које се одржало, има већ своју традицију и редовно излази (шест двоброја годишње). "Наше планине" ће вероватно и даље чинити окосницу периодике у нашој библиотеци, с обзиром да Клуб обнавља претплату на овај часопис.

Фонд карата је разноврстан. Преовлађују секције 1:50.000 издање ВГИ ЈНА, којима је углавном "покривен" простор спољашњих и унутрашњих Динарида, као и планине старе македонске масе. Недостају поједине секције да би се затвориле поједине "празнине" и њих у сваком случају треба набавити, без обзира да ли постоји интерес или не чланства да организује акције на планине и масиве који се налазе на тим секцијама.

Подручје Словеније, односно Словеначких Алпа, добро је "покривено" планинарско-туристичким картама различитих размера, издатих од Планинске заложбе Словеније.

Незнатан део фонда карата чине и карте размере 1:100.000, издање ВГИ ЈНА.

Укупно гледавши, библиотека је прилично очувана. Због чешће употребе на терену, поједине карте су делимично исхабане, па ће током времена требати бити замењене одговарајућим новим примерцима. Такође, пожељно би било постојеће карте приликом издавања корисницима паковати у одговарајуће провидне фолије, како би биле што мање оштећиване.

Проблем развоја, односно набавка нових библиотечких јединица врши се из новчаних средстава намењених за то, али смештај наведених јединица постаје рак-рана библиотеке. Све што је горе описано, смештено је у овом моменту у орману приближних димензија 1,5 x 1 x 0,25 м. У оваквим условима, питање складиштења и чувања представља посебну вештину жонглирања књигама на четири поличнице, а да се не оштете. Библиотекара хвата страх, и оно мало косе што има диже му се на глави, од помисли да неко из добре намере поклони у овом моменту неку књигу !

Ненад Лочкић

ПРЕГЛЕД АКТИВНОСТИ ПД "РАДНИЧКИ" У 1987. ГОДИНИ

Прошла година није пружала најпогодније услове за планинарске активности углавном због економске ситуације, која је свакодневно погоршавала услове за боравак у планини (скупа храна, скупи превозни трошкови) па је на тај начин спречавала планинаре да остваре планирани обим активности у прошлој години.

Но и поред тога, било је активности, како групних одлазака у планину, а у већем обиму појединачних, са члановима других друштава.

Користећи одлазак планинара ПД "Челик" на завршни зимски алпинистички течај, који се одржавао од 2. до 8. априла у Грбаји, група наших чланова - Звоне и Милан инструктори течаја, а Драгана, Пеђа, Дарио, Дуле и Мита као планинари, у зимским условима а по великом снегу и дивном, ведром времену, провели смо три незаборавна дана у дружењу.

За првомајске празнике ишло се на Шару са "Победом", а од наших чланова, из планинарског дома "Стружја" где смо били смештени, направили смо туре до врхова Кара-Николе (2473 м - Звоне) а до Цвилепа (1381 м.) и Црног камена (1725 м.) Мита, Бранка, Љубинка и Бане Савић, са још 7 чланова. У доласку и повратку, обилазак најзначајнијих културно-историјских споменика.

У периоду од 16. до 21. маја, Милан Симеуновић и Радован Пејановић са друговима из "Рудар-Геолога" извршили су пречење Шаре у зимским условима од Љуботена (2499 м.) до Титовог врха (2747 м.). Том приликом освојили су 16 врхова изнад 2500 м. а ноћили под шаторима и попели се и на Пирибег (2522 м.), Црни врх (2584 м.), Кара-Нинола (2473 м.) и Бећир Радеша (2411 м.).

Пролећни дан Планинара, 30. маја, организован је посетом Тршићу, манастиру Троноши и Гучеву, по кишовитом времену (14 чланова).

Грбаја од 13. до 20. јуна (Радован и Божа) са друговима из Омлад. "Београд", спремање и уређење Дома али и успони: Караула (1915 м.), Попадија (2056 м.), Волушница (1820 м.), Очњан (2180 м.) и Северни Каранфил (2460 м.).

Грбаја од 4. до 7. јула 1987. године - јубиларна 30-та година од првог доласка планинара "Радничког" у Грбају и првог освајања врхова Каранфила. Окупила се лепа група планинара "Раднички" (24 члана), "Челик" Смедерево (10 чланова), "Рудар-Геолог" (3 члана) и "Железничара" (1). По доласку и распореду планинара у лепо уређеном Дому а и по шаторима, одржан је званични део прославе; испред Дома, са погледом на врхове по лепом времену, госте и планинаре у име "Радничког" поздравио и пожелео добродошлицу (Мита), о истраживањима овог дела Проклетија, изградњи Дома (завршен 1964. године), маркирању стаза и богаза (Бранко Котлајић), о успонима и смерима за освајање врхова (Звоне). Баш у време наших разговора стигли су и представници ДПО и Месне заједнице из Гусиња, да нам доделе диплому за дугогодишњу сарадњу и за развијање и пропагирање туризма и планинарства у Гусињу и околини, нао и друге пригодне поклоне. Поклоне поводом нашег јубилеја, уручили су нам драги другови из Смедерева. У име председништва нашег друштва захваалио је свим гостима председавајући Зоран Милошевић. После свечаног дела по групама смо се поделили у освајање драгих нам врхова и то: Волушнице (1820 м), Попадије (2056 м.), Карауле (1915 м.), друга група у Котлове, трећа на ливаде и Застан. Сутрадан рано, група смедереваца са Звонком на Каранфиле (2480 м.), већа група са Миланом и Бранком на Љуљашевића Каранфил (2260), Везирову браду (1760), па спуштање у долину Ропојане, на Алипашине изворе, па преко Гусиња у Дом. Посетили смо и водопаде који су интересантни због обиља воде у ово време. Наш јубилеј лепо смо прославили, још да није било оне велике кише пре поласка из Београда, било би још успешније.

Од друштвених акција од 7. до 12. септембра на Голији - Слет планинара Србије, од наших учествовало 3 члана (Бранка, Миле и Љубинка).

У оквиру акција са другим друштвима и појединачно, било је доста излета и похода, тако да су наши чланови посетили:

Триглав (2854) - Радован водио групу планинара од 3. до 7. јула – велика тура са групом планинара из Рудар-Геолога;

Рила - Мусала (2925), Иречек (2852), Георги Димитров (2902), Алеко (2713);

Пирин - Вихрен (2914) са још седам врхова прено 2500 метара;

Олимп - Митинас (2917), Калогерос (2701), Антониос (2815), Скалио (2911), Скала (2866) - врхунски резултати за једног планинара у току године;

Ваљевсне планине 10. и 11. октобра - са друговима опет Радован - Повлен, Јабланик (1274), Медведник (1247) и манастир Пустиня.

Успоне на Титов врх, 25. маја (VIII меморијални успон), уз добијање дипломе, остварила ја Светлана Пенчић, као и у октобру успон на Визитор.

Бељаницу у априлу посетили и били на врху Иван, Драгана и Милан.

На фрушногорском маратону ове године учествовао је Иван.

На Трновачком језеру (1700) и Биочу за време новембарских празника боравили су под лошим временским условима Радован и Милан.

На Дурмитору, у периоду од 14. до 23. септембра боравио је Звоне и направио доста тура са упонима на врхове: Обла глава (2303), Паљевина (2160), Чворов богаз (2152), Мали међед (2170), Ђевојка (2223), Северни Врх В. Међеда (2287), Јунжи врх В. Међеда (2285), Терзијин богаз (2303), Лучин врх (2396), Клената главица (2150), Ђевојна (2440), Боботов кук (2523), Безимени врх (2487).

Грбаја у времену од 26. септембра до 3. октобра одржан Савезни семинар алпинистичких инструктора у организацији ПС Црне Горе а у долини Грбаје - Проклетије. На семинару учествовао Звоне и за то време извео успоне на Волушницу, Маја Попадију (2056), Талијанку (2050) и Северни Каранфил (2460).

Олимп - у организацији ПД "Победа", уз учешће педесетпет планинара из Србије, успон на Скалу (2866) и Сколио (2911) извео Звоне, у повратну посетили и Метеоре, и са ове туре видели смо лепе дијапозитиве.

Гледићке планине и врх Самар (922) освојили су са планинарима Победе - Бранка, Љубинка, Миле и Мита, посетили манастир Каленић, а сутрадан преко планина око 20 км. до манастира Љубостиња (Миле и Мита), обилазак манастира, уз стручна објашњења Бранке.

У заједници са планинарима из других друштава, наши чланови били су и на планинама Букуља, Борачки крш, Копаоник, Похорје и Горњачка клисура, Вукан (Бранка), Брезовица, Копаоник-скијање (Зоран), Субјел, Црни врх, Козомор, Вучји мрамор и околне планине (Бранно и Шилја). На Кожух планини био је Влада, Рајац - Сувобор (Драгана, Бојана и Милан).

Сигурно да има доста планинарских излета и похода који нису наведени, али то је наша велика мана, а и лењи смо да напишемо кратак извештај, или бар на састанку обавестити председништво да се излет евидентира. Надамо се да ће у наредном периоду бити боље и да ће много више бити друштвених акција.

Димитрије Ђорђевић

ПРЕДАВАЊА СА ПРИНАЗИВАЊЕМ ДИЈАПОЗИТИВА, ОДРЖАНА У ПД "РАДНИЧНИ" ОД МАРТА 1987. ДО МАРТА 1988. ГОДИНЕ

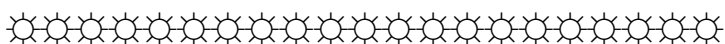
26. март 1987. године - Предраг Вујиновић, ПД "Железничар": Зимски алпинистички течај АО. Београда са биваковањем на Комовима.
2. април 1987. године - Зоран Намарит, ПД "Раднични": Приказ дијапозитива са Авале и Фрушне горе.
9. април 1987. године - Бранно Котлајић, ПД "Раднични": Предавање са дијапозитивима и филмом о Дурмитору.
16. април 1987. године - Радослав Миливојевић, ПД "Јастребац", Крушевац: Алпинистички успони на Проклетијама и Старој планини.
17. април 1987. године - Радослав Миливојевић: Успони у Северној стени Триглава и Гросглокнера.
24. април 1987. године - Радослав Миливојевић: Наставак циклуса о алпинистичким успонима.
7. мај 1987. године - Звонимир Блажина: Завршна тура зимског алпинистичког течаја ПД "Челик" из Смедерева и наших чланова у Грбаји и на Волушници.
14. мај 1987. године - Звонимир Блажина: Приказ учешћа наших планинара у првомајском походу ПД "Победа" на Кара-Николу на Шари.
21. мај 1987. године - Иван Ракочевић, ПД "Раднички": Скијашке туре по Бјеласици у Црној Гори и скијама од Рајца до Дивчибара.
28. мај 1987. године - Иван Ракочевић: Приказ туре Бељаница - Субјел - Градац.
11. јун 1987. године - Рајко Рувидић, ПД "Раднични": Успон на Канин и Гринтовец у Јулијским Алпима и збирка дијапозитива са летњих успона на Каранфил.
25. јун 1987. године - Бранислав Савић и Иван Ракочевић: Приказ првомајског успона на Кара-Николу на Шари.
15. октобар 1987. године - Звонимир Блажина: Преглед овогодишње активности у другом полугођу на Дурмитору, Проклетијама и у Грчкој.
22. октобар 1987. године - Звонимир Блажина: Посета Црногорским Проклетијама у три годишња доба, са освртом на учешће у семинару савезних алпинистичких инструктора у Грбаји.
29. октобар 1987. године - Душанка Томић, ПД "Железничар": "Тренинг тура са "Компасом" у Непал, са успоном на врх од 5008. метара.
5. новембар 1987. године - Милан Симеуновић, ПД "Раднички": Пречење Шар планине са 5 бивака, од Љуботена до Титовог врха, маја 1987. године.
12. новембар 1987. године - Драги Пауновић, ОПД "Београд": У Јулијским Алпима лети, 1987. године.
19. новембар 1987. године - Радослав Миливојевић: Успони у Јулијским Алпима, на Дурмитору, у Сићеву и у Бугарској.
10. децембар 1987. године - Зоран Дечански, ПД "Раднични": Тура на Лелију и Дурмитор.
24. децембар 1987. године - Милан Симеуновић и Звонимир Блажина: Преглед овогодишњег рада планинара "Радничког", кроз збирку дијапозитива из земље и иностранства.
28. јануар 1988. године - Драги Пауновић: Проклетије - Грбаја, са дочека Нове године и јулских празника.
11. фебруар 1988. године - Звонимир Блажина: Овогодишњи моји соло-успони на 13 врхова Дурмитора.

18. фебруар 1988. године - Рајко Рувидић; Филмови и дијапозитиви о изградњи алпинистичног бивака "Др Растко Стојановић" на Дурмитору 1973. године и сплаварење низ Тару.

25. фебруар 1988. године - Звонимир Блажина: Успон на Олимп и посета Метеорима, са планинарима ПД "Победа".

3. март 1988. године - Ненад Петронијевић, ПД "Победа" : Зимски успони са биваковањима на Васојевића Ком, Баване и Јужни Кучки Ком.

Било је, дакано, још предавача и других предавања, али их у књизи записника са наших састанака нема, па стога, уз извињење, нису ни поменути.

Н О Т И Ц Е - Да не превидимо

15. марта ове године, старост алпинизма у Србији, Рашко Димитријевић, навршава својих деведесет година живљења. Пожелимо му смиреност и здравље у овом зрелом добу, и да са својим непомућеним мислима с лакоћом безбрижно лута свуда, па и планинама, камо су га ненада хитре носиле ноге, од његове ране младости.

Звонко Блажина

ИЗ ШТАМПЕ

Уторак, 9. фебруара 1988. године, ПОЛИТИКА је објавила запажен чланак ненадашњег алпинисте Алпинистичког одсека ПС Београда, сада новинара сликовитог пера, Радивоја Ковачевића-Сремца, нама познатијег под надимком Гуливер.

Читамо тако о новом подухвату "освајача бескорисног", о југословенским алпинистима који, после низа успеха у Хималајима, ускоро крећу да изведу првенствени смер на К-2. Ићи ће, буде ли среће с временом, преко Јужног ребра, најтежим до сада приступом на К-2 или, домородачки речено Чогори, 8611 метара висок, званично по висини други врх на свету, смештен у Хималајском ланцу Каракорум са 3000 метара високом камено-леденом пирамидом изнад ледника Балтаро.

Експедиција од 10 алпиниста, са једним лекаром и новинаром, требало би да крене пре 30. маја, а да "посао" у 3000-метарском изазову од базног логора обаве до 31. јула.

Пожелимо им смирен ветар, бистру главу и чврсте мишиће! Узгред - занимљиво је прочитати шта вели Гуливер да је рекао вођа ове експедиције Томаж Јамник, алпиниста из Крања, на вечиту дилему: зашто су алпинисти ОСВАЈАЧИ БЕСКОРИСНОГ?

- То је вечита дилема – одговара Томаж Јамник, - којом се чини велика неправда алпинистима, Питам сада ја вас: Каква је лепота и уживање док се бију двојица боксера? Нама

је у овом случају противник природа, а признаћете да такав ривал није баш наиван. Е, та борба човека с природом је изазов. Баш као што тркач жели да постигне што боље време, скакач да прескочи што више, ми тражимо најтеже путеве којим излазимо на врх.

Даље размишља Ковачевић:

"Заиста. Алпинисти не знају за овације хиљада гледалаца, за славу, они не познају публику. Њихови "стадиони" су високо у неприступачним планинским врлетима, где ветрови царују и где се време мери бројем забијених клинова у стену и лед. У том надметању, далеко од људских погледа, одвија се често неравноправна борба између два дива - природе и човека. Алпинисти су спортисти без публике, па отуда вам и њихове вратоломије често изгледају - бескорисне.

Стићи на неки хималајски врх, путем којим пре тебе још нико није прошао, могло би се упоредити као када неки спортиста или екипа стану на победничко постоље неког светског првенства".

Није ли овоме веома блиско и наше мишљење?

Звонко Блажина

ПРЕТПЛАТЕ

Поред НАШИХ ПЛАНИНА, гласила ПС Хрватске, на које смо већ годинама претплаћени, сада смо наручили и ПЛАНИНАРСНИ ЛИСТ, Планинарског друштва "Камењак" из Ријеке. Садржај му је занимљив и разнолик, па је завредео да је надохват руке у нашој библиотеци (коју одскора води наш нови члан Ненад Лочкић).

Поред разних написа о домивљајима у планини, стручних, техничких описа новоиспењаних смери са уцртаним правцима на црно-белој фотографији, извештаја са разних планинарских скупова и приказа похода (Биоковском партизанском стазом) са одговарајућом картом маршруте, може се наћи прилог и с највећих висина. Снежана Билаћ из Загреба, на пример, описала је рад мешовите југословенске одправе на Тиен Шан 1987. године. У тим "небесним планинама", како се зову у преводу, било је 15 учесника између којих и две планинарке, а и двојица алпиниста из Србије: Зоран Богдановић - Јазавац и Радослав Милојевић - Раца, планинари из Крушевца. Рацу добро познајемо јер нам се, кроз предавања која су прошле године одржана на нашим састанцима, суверено представио серијом дијапозитива са својих врхунских пењачких успона и знамо га као пењача прве поставе.

Мада Тиен Шаном доминирају врхови Пик Победе (7439 м) и Хан Тенгри (6395 м), честитајмо им на успеху у нижем делу овог горја изванредних пењачких вредности, где су извели првенствене успоне у смерима 800 - 900 м. висине. Јазавац и Раца "потписали" су се у књигу првенствених успона у Северној стени Бокса (4240 м), првенственој излазној варијанти у Пику Тиеншанског (4370 м) и обавили прво понављање словеначког смера у Ак Тоо-у (4620 м). За двонедељни боравак и превише, ако се узме у обзир лоше време које их је пратило, а неке је, како смо прочитали, носила и лавина и тукло камење.

3.Б.

БИЛТЕН ПД " РАДНИЧКИ " излази захваљујући вашим прилозима, сугестијама, текстовима и фотографијама. Достављајте нам све што може допринети развоју и афирмацији планинарства. Уредништво се унапред захваљује на сарадњи.

